

Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“
Европска банка за обнову и развој

Студија процене утицаја на животну средину и друштвене аспекте, процена климатских промена и техничка процена за брану Памбуковица у Србији

План ангажовања заинтересованих страна

Референтни број: 2025/14

Коначна верзија | 12.8.2025. 00:00:00



Овај извештај узима у обзир посебне инструкције и захтеве нашег клијента. Није намењен за било које треће лице, нити се било које треће лице може на њега позивати. Не преузима се одговорност према било ком трећем лицу.

Број посла 303066-00

Arup d.o.o. Beograd (Savski venac)
Булевар војводе Мишића 17/4
Пословна зграда БИГЗ
11040 Београд
Република Србија
arup.com

© Arup

Верификациони лист

Назив пројекта Студија процене утицаја на животну средину и друштвене аспекте, процена климатских промена и техничка процена за брану Памбуковица у Србији

Назив документа План ангажовања заинтересованих страна

Број посла 303066-00

Број документа 2025/14

Деловодни број ESIA Том II

Ревизија	Датум	Име фајла		
Коначна верзија	12.08.2025.	Опис	Коначна верзија за јавну објаву	
			Припремио/ла	Провера
		Име	AAC, BE	Милица Поповић
		Потпис		Одобрење Александар Бајовић
				
		Име фајла		
		Опис		
			Припремио/ла	Провера
		Име		Одобрење
		Потпис		
		Име фајла		
		Опис		
			Припремио/ла	Провера
		Име		Одобрење
		Потпис		

Издати верификациони лист уз документ ☒

Скраћенице	5
1. Увод	1
1.1 Опис пројекта	1
2. Циљеви Плана ангажовања заинтересованих страна (SEP)	4
3. Захтеви регулативе за ангажовање заинтересованих страна	5
3.1 Законодавство Републике Србије	5
3.2 Захтеви EBRD	5
3.3 Сиже разлика између националног законодавства и EBRD стандарда	6
4. Преглед досадашњих активности ангажовања заинтересованих страна	8
4.1 Претрага медија	9
4.2 Текуће ангажовање заинтересованих страна у оквиру ESIA	10
5. Идентификација заинтересованих страна и методи комуникације	13
6. План ангажовања заинтересованих страна	17
6.1 Преглед активности	17
6.2 Пре изградње, укључујући завршетак пројектне документације и процес економског расељавања	18
6.3 Фаза изградње	22
6.4 Пуштање у рад и експлоатација	25
7. Спровођење активности укључивања заинтересованих страна	27
7.1 Улоге и одговорности	27
7.2 Вођење евиденције	27
7.3 Мониторинг и евалуација	28
8. Механизам за решавање жалби	29

Табеле

Табела 1 Фазе Пројекта	4
Табела 2 Идентификоване разлике између националног законодавства и EBRD стандарда	6
Table 3 Резултати претраге медија	9
Табела 4 Идентификоване заинтересоване стране	14

Илустрације

Слика 1 Локација Пројекта у односу на Србију и Колубарски регион	2
Слика 2 Локација бране Памбуковица у односу на локацију насеља Гола Глава, Радушa и Памбуковица, и државни пут бр. 21 (планиран за измештање / издизање нивелете)	2
Слика 3 Подручје обухваћено пројектом, укључујући систем за наводњавање (Фаза 2)	3
Слика 4 Област утицаја - ангажовање заинтересованих страна	12
Слика 5 Пример формулара за жалбе	30
Слика 6 Процес решавање жалби	32

Додаци

Прилог А

А.1 Релевантно законодавство

1
2

Скраћенице

Скраћеница	Назив на енглеском	Назив на српском
ЈВП	/	Јавно водопривредно предузеће
КО	CM	Катастарска општина
ПДР	/	План детаљне регулације
ПГД	/	Пројекат за грађевинску дозволу
РС	/	Република Србија
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)	Европска банка за обнову и развој
EIA	Environmental Impact Assessment (EIA)	Процена утицаја на животну средину
ES	Environmental and Social	Животна средина и друштво
ESIA	Environmental and Social Impact Assessment (ESIA)	Процена утицаја на животну средину и друштво
ESP	Environmental and Social Policy	Политика заштите животне средине и друштва
GLR	Grievance Logging and Resolution	Регистар жалби
GRM	Grievance Redress Mechanisms	Механизам за решавање жалби
KPI	Key Performance Indicators	Кључни показатељи учинка
MAFWM	Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
PAP	Project Affected Person (PAP)	Особа под утицајем пројекта
PR	Performance Requirement	Услов за реализацију пројекта
SEP	Stakeholder Engagement Plan	План ангажовања заинтересованих страна
ToR	Terms of Reference	Пројектни задатк
WMD	Water Management Directorate	Републичка диркеција за воде

1. Увод

Европска банка за обнову и развој (EBRD, „Банка“) разматра могућност да обезбеди финансирање за Републику Србију („Займопримац“ или „Клијент“), коју представља Министарство финансија.

Кредит је намењен финансирању изградње нове бране и акумулационе инфраструктуре у Памбуковици, укључујући пратеће радове као што таложници за седименте узводно, реконфигурација путева и слично („Пројекат“). Средства кредита ће такође бити искоришћена за подршку имплементацији пројекта, надзор радова и плаћање накнаде на почетку коришћења кредита.

Пројекат ће спроводити Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ („Србијаводе“), национално тело одговорно за управљање водама, укључујући коришћење вода и заштиту од загађења. Србијаводе је такође одговорно за управљање ризицима повезаним са водним телима (као што је ризик од поплава). Србијаводе функционише у оквиру Управе за водопривреду, која је административни орган Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

С обзиром да овај пројекат подразумева изградњу велике бране на новој локацији (енг. *greenfield*), EBRD је Пројекат категорисао као пројекат категорије А.

1.1 Опис пројекта

Планови за Памбуковицу предвиђају изградњу насипне бране висине 30.5 m (брана Памбуковица) на реци Уб (око 21 km узводно од насеља Уб, у општини Уб) и развој система за наводњавање у долини реке Уб. Брана ће бити вишенаменска, са укупним запреминским капацитетом акумулације од 8,15 милиона m³. Њене планиране функције су:

- Заштита од поплава,
- Наводњавање 2.225 ha,
- Обезбеђивање гарантованог еколошког протока у акумулацији и низводно у реци,
- Задржавање седимената.

Изградња и припрема техничке документације за брану Памбуковица предвиђена је у две фазе:

Фаза 1:

Изградња бране Памбуковица. За потребе изградње бране, а пре пуњења акумулације, биће неопходно подићи део Државног пута бр. 21 у дужини од 900 m изнад максималног нивоа воде у акумулацији, као и изместити додатне инсталације које се налазе у зони будуће акумулације. Фаза 1 се завршава пуњењем акумулације и формирањем језера. Од тренутка када је спроведена гар анализа, пројекат бране је развијен до фазе „Пројекат за грађевинску дозволу“ (ПГД), у складу са националним законодавством. Израда пројекта реконструкције пута је у току.

Фаза 2:

Планирано је да се са изградњом система за наводњавање у општини Уб започне паралелно са завршетком радова из фазе 1. Радови на наводњавању обухватају изградњу кључних објеката дистрибутивне мреже система за наводњавање, укључујући пумпне станице, притисне цевоводе и резервоаре за дневно балансирање дотока. Остатак инфраструктуре дистрибутивне мреже планира се да буде развијен до пуних капацитета у наредне две године. Развој секундарне дистрибутивне мреже планиран је истовремено са примарном мрежом.

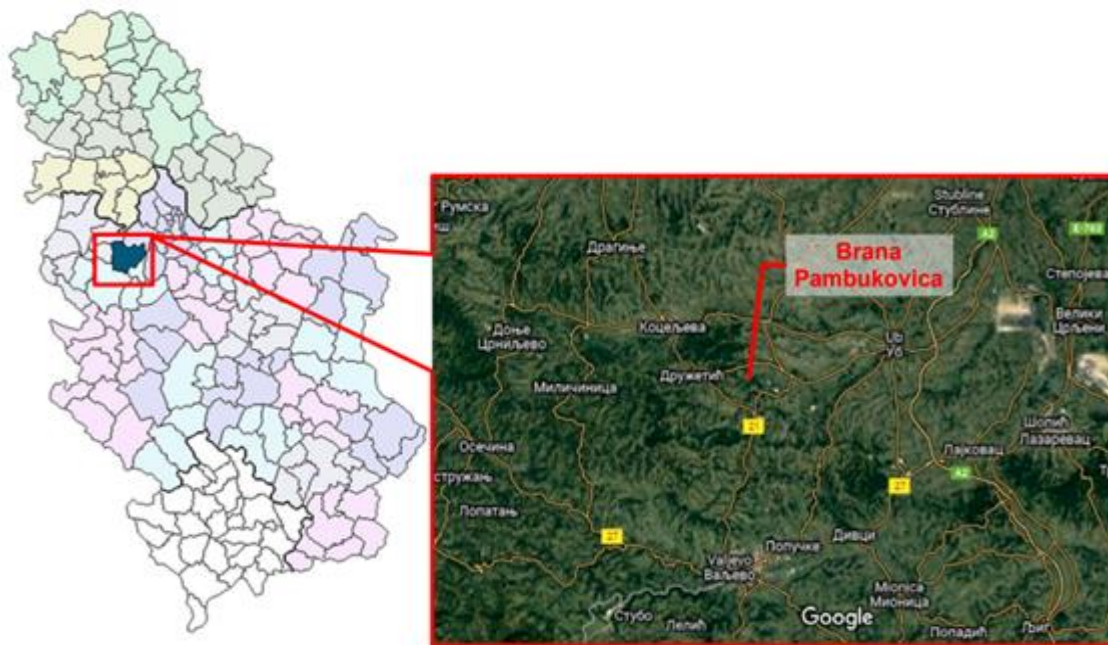
Студија изводљивости и пратећи идејни пројекат система за наводњавање завршени су 2018. године. Израда Студије процене утицаја на животну средину (EIA) система за наводњавање тренутно није предвиђена.

Иако EBRD тренутно не разматра финансирање фазе 2, она се сматра саставним делом остварења циљева Пројекта, и представља повезан објекат (енг. *Associated Facility*) у складу са ESP, и стога

треба да буде адекватно узета у обзир у задацима, укључујући и оне дефинисане у Пројектном задатку (ToR).

Локација пројекта

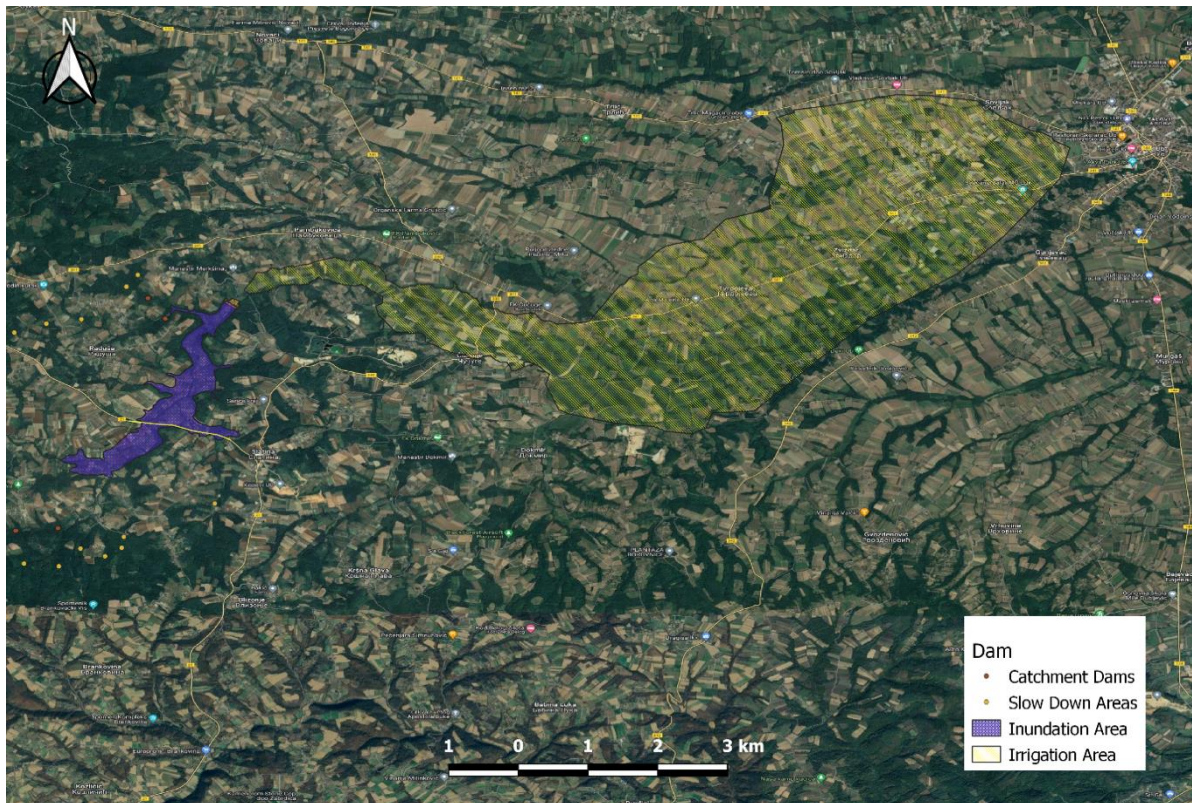
Брана Памбуковица је планирана на реци Уб, приближно 21 km узводно од ушћа у реку Тамнава, која се налази 15 km западно од насеља Уб. Локација бране припада катастарским општинама Памбуковица, Радуша, Слатина и Гола Глава. Локација бране Памбуковица приказана је на сликама 1 до 3 у наставку.



Слика 1 Локација Пројекта у односу на Србију и Колубарски регион



Слика 2 Локација бране Памбуковица у односу на локацију насеља Гола Глава, Радуша и Памбуковица, и државни пут бр. 21 (планиран за измештање / издизање нивелете)



Слика 3 Подручје обухваћено пројектом, укључујући систем за наводњавање (Фаза 2)

2. Циљеви Плана ангажовања заинтересованих страна (SEP)

План ангажовања заинтересованих страна (SEP) је развијен посебно за овај Пројекат (тј. Фазу 1 као што је објашњено претходно) и представља свеобухватну стратегију за консултације и ангажовање заинтересованих страна. Овај план је осмишљен да омогући систематски приступ и формализује постојећу праксу, помажући ЈВП „Србијаводе“ да настави са добром праксом неговања и одржавања конструктивних односа са заинтересованим странама, како у овој припремној фази Пројекта, тако и у наредним, активнијим фазама.

Главни циљеви SEP-а су:

- Обезбедити да се адекватне и благовремене информације достављају особама под утицајем Пројекта (RAPs), односно онима за које се очекује да ће бити (директно или индиректно) погођени Пројектом („угрожене стране“), као и онима који могу имати интерес за пројекат („друге заинтересоване стране“) или који имају утицај на Пројекат. Овим групама треба омогућити прилику да изразе своје ставове и мишљења, кроз јавне консултације, дискусије и др.;
 - Обезбедити да коментари заинтересованих страна могу бити примљени благовремено, како би могли бити узети у обзир, односно утицати на процеса доношења одлука;
 - Успоставити ефикасну комуникацију и сарадњу, чиме се подстиче подршка заједнице у целини;
- Успоставити ефикасан механизам за жалбе са главним циљем да се интервенише у споровима ради њиховог решавања и закључивања у разумном року, као и да се, у мери у којој је могуће, умањи број случајева који се упућују судским органима.

Овај SEP описује приступ објављивању информација и ангажовању заинтересованих страна који ће се одржавати током целог животног циклуса Пројекта, односно у фази пре изградње (укључујући експропријацију), током изградње/рехабилитације као и у фази експлоатације.

Табела у наставку идентификује и сумира различите фазе пројекта и статус одговарајућих активности укључивања заинтересованих страна током Пројекта.

Табела 1 Фазе Пројекта

Фаза	Статус (Планирано/Завршено)
Фаза 1: Пре изградње укључујући и пројектовање	У току
Фаза 2: Изградња	Планирано
Фаза 3: Експлоатација	Планирано

Спровођење SEP-а је првенствено у надлежности ЈВП „Србијаводе“, иако се поједине активности могу делегирати другим странама, као што су локалне самоуправе и извођач радова. SEP ће бити редовно ревидиран и ажуриран од стране ЈВП Србијаводе.

3. Захтеви регулативе за ангажовање заинтересованих страна

Ово поглавље даје преглед националних и међународних закона и прописа релевантних за предложени пројекат.

Избор закона и прописа наведених у овом поглављу и у Прилогу А.1 је извршен на основу величине, природе и договореног обима процене Пројекта.

3.1 Законодавство Републике Србије

У наставку је дат избор главних националних закона који ће бити узети у обзир:

- Закон о процени утицаја на животну средину
- Закон о заштити животне средине
- Закон о планирању и изградњи
- Закон о водама
- Закон о раду
- Закон о експропријацији
- Закон о заштити природе
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама
- Закон о безбедности и здрављу на раду

Пуна листа релевантних закона налази се у Прилогу А.1.

3.2 Захтеви EBRD

ESP 2019 је кључни документ који дефинише посвећеност EBRD промовисању „заштите животне средине и одрживог развоја“ кроз све своје инвестиционе активности и активности пружања техничке сарадње. Овај документ описује начин на који промотери пројеката ту посвећеност спроводе у пракси.

EBRD је усвојила свеобухватан сет специфичних Услова за реализацију (PR) за кључне области еколошке и друштвене одрживости које пројекти морају да испуне. У сржи ових захтева је примена хијерархије мера ублажавања и добре међународне праксе. Како ће Пројекат бити финансиран средствима EBRD, поред усклађености са законским захтевима Републике Србије, Пројекат ће такође морати да испуни следеће специфичне Услове за реализацију дефинисане у EBRD ESP 2019:

PR1 – Процена и управљање утицајима везаним за заштиту животне средине и друштва

PR2 – Радни односи и услови рада

PR3 – Ефикасност ресурса, превенција и контрола загађења

PR4 – Здравље, безбедност и сигурност

PR5 – Откуп земљишта, ограничења у коришћењу земљишта и принудно расељавање

PR6 – Очување биодиверзитета и одрживо управљање живим природним ресурсима

PR8 – Културно наслеђе

PR10 – Објављивање података и ангажовање заинтересованих страна

Захтеви за учинак 7 и 9 (Староседелачко становништво и Финансијски посредници) не сматрају се релевантним за овај Пројекат.

Специфични захтеви у вези са ангажовањем заинтересованих страна дефинисани су у оквиру PR10 и детаљно представљени даље у тексту.

3.3 Сиже разлика између националног законодавства и EBRD стандарда

Национални оквир у Републици Србији је у великој мери усклађен са захтевима EBRD у погледу јавних консултација и ангажовања заинтересованих страна, али и даље постоје одређене разлике које је потребно адресирати. Национални захтеви остају на нивоу процедуралног ангажовања и не обухватају у довољној мери суштинске, ефективне и свеобухватне консултације. Такође, недостатак ефикасне процедуре или механизма путем којег људи могу да дају коментаре или поднесу жалбе ван формалних административних и судских жалбених механизма, препознат је као разлика између националног оквира у поређењу са стандардима EBRD.

Због тога је овај SEP узео у обзир све захтеве и израдио план који са једне стране избегава дуплирање процеса и механизма за жалбе, а са друге стране обезбеђује усклађеност са строжијим стандардима и захтевима EBRD у области ангажовања заинтересованих страна.

Табела 2 Идентификоване разлике између националног законодавства и EBRD стандарда

Тема	Захтеви ЕБРД-а	Захтеви по националном законодавству	Утврђене разлике	Корективне мере
Идентификација заинтересованих страна	Захтева идентификацију и анализу свих потенцијално погођених и заинтересованих страна, укључујући и осетљиве групе.	Фокус углавном на директно угроженим лицима и законским власницима земљишта.	Уски обухват идентификације искључује индиректно угрожене или осетљиве групе.	Спровести мапирање заинтересованих страна, укључујући социјалну карту, како би се обезбедила заступљеност свих угрожених група.
План ангажовања заинтересованих страна	Захтева припрему, примену и јавно објављивање пројектно специфичног Плана ангажовања заинтересованих страна (SEP) од ране фазе.	Нема законске обавезе за израду засебног SEP-а за инфраструктурне пројекте. Ограничени захтеви у оквиру закона о ЕИА за одређене пројекте.	Не постоји конкретан захтев за израду и спровођење SEP-а.	Урадити и објавити SEP усклађен са PR10. Укључити методологију, рокове, улоге и мере за укључивање угрожених група.
Објављивање информација	Обезбедити заинтересованим странама благовремен, релевантан, разумљив и приступачан приступ информацијама, на културолошки прилагођен начин, кроз различите начине комуникације.	Нацрт ЕИА /планске документације за Пројекат се углавном објављује у папирној форми у општинским зградама и канцеларијама, као и на владином веб-сајту. Обавештење о доступности ЕИА на увид и планираном јавном увиду мора бити објављено у локалним новинама на званичним језицима у подручју пројекта, као и путем електронских медија.	Захтеви за обелодањивање се односе само на ЕИА. Објава може бити ограничена на традиционалне канале; недостаје проактивна, свеобухватна дистрибуција (нпр. веб портали, радио, више језика).	Превести и поједноставити кључне документе, користити различите формате, обезбедити објављивање докумената у складу са фазама и развојем пројекта.
Смислене консултације	Захтева слободно, претходно, информисано и смислено укључивање	Закон о ЕИА захтева јавне консултације, али оне су често једнократне и	Консултације су често формалне, а не партиципативне или континуиране.	Спровести ране и континуиране консултације, користити дијалог у оба смера и документовати повратне

Тема	Захтеви ЕБРД-а	Захтеви по националном законодавству	Утврђене разлике	Корективне мере
	током целог циклуса пројекта.	фокусиране на формалне објаве.		информације и резултате тих консултација.
Објава и консултације за пројекте категорије А	За пројекте категорије А, потребна је рана и свеобухватна објава ESIA и пратећих докумената, укључујући 120 дана обелодањивања пре одобрења Одбора банке.	Нема разлике у трајању објаве докумената зависно од категорије пројекта.	Српско законодавство не предвиђа продужено обелодањивање или дужи рок консултација за пројекте високог ризика.	Пратити рокове ЕБРД-а; објавити нацрт ESIA, SEP и друге релевантне документе најмање 120 дана пре одобрења Одбора банке. Организовати додатне консултације.
Активности ангажовања током циклуса пројекта	ЕБРД PR10 захтева смислено и свеобухватно ангажовање током целог животног циклуса пројекта, укључујући и прикупљање података који су раздвојени зависно од пола, старости или угрожености особа на које пројекат утиче.	Национално законодавство захтева јавно обелодањивање и консултације за пројекте који могу имати значајне утицаје на животну средину. Ови закони не захтевају ангажовање након одобрења, нити прикупљање раздвојених података или обавезно укључивање осетљивих група.	Ограничене одредбе у националном законодавству за систематско и инклузивно укључивање, нема обавезе за прикупљање раздвојених података.	Осмислити активности ангажовања заинтересованих страна тако да обухвате податке раздвојене по полу и родно осетљиве. Бележити присуство по полу и укључити питања усмерена на родну равноправност. Обезбедити обуку теренских тимова за инклузивну комуникацију.
Механизми за подношење притужби	Успоставити механизме за подношење притужби који су ефикасни, разумљиви, јасни, културолошки прилагођени, доступни и бесплатни, без страха од евентуалних консеквенци.	Формални управни и судски поступци без ефикасних механизма за коментаре или притужбе.	Недостатак ефикасних механизма ван формалних процедура. Постојећи механизми су често спори и неадекватни за неформалне или подносиоце који се осећају угоржени.	Развити и применити механизме за притужбе који су доступни, културолошки прилагођени и бесплатни, у складу са PR10. Информисати угрожене заједнице у оквиру процеса ангажовања заинтересованих страна.

4. Преглед досадашњих активности ангажовања заинтересованих страна

Ангажовање заинтересованих страна до сада је углавном обухватало јавне консултације. Први круг консултација одржан је пре објављивања Плана детаљне регулације (ПДР) за општину Уб. Ове консултације су биле усмерене ка члановима локалне заједнице као и свим заинтересованим актерима. Детаљи о начину обавештавања и конкретним темама дискусије нису доступни. Други круг консултација организован је током процеса експропријације у три месне заједнице општине Уб. Ове консултације су се бавиле забринутостима заједнице у вези са наводним кашњењем исплате накнада. Иако стварних кашњења није било, консултације су проактивно покренуте од стране ЈВП Србијаводе ради појашњења утврђене динамике и одговора на питања. Међу учесницима је био директор Центра Сава-Дунав, а списак осталих учесника није објављен. Локално становништво је позвано од стране председника одговарајућих месних заједница.

Поред ових консултација специфичних за пројекат, формално учешће јавности је обезбеђено и кроз законом прописане процедуре које прате припрему и усвајање планских докумената релевантних за пројекат бране Памбуковица. То укључује ПДР за подручје општине Уб, Просторни план општине Уб и План генералне регулације за град Уб. У складу са националним законодавством о планирању, сваки од докумената је прошао кроз најмање два круга јавних консултација — рани јавни увид и јавни увид — чиме је заинтересованим странама званично омогућено да буду информисане и да изразе своје ставове. Планови донети пре 2015. године пролазили су кроз најмање једну фазу јавних консултација – јавни увид.

За ПДР „Брана Памбуковица на реци Уб“, Одлука о изради нацрта плана објављена је у „Службеном гласнику општине Уб“, бр. 16/16. Стручна контрола нацрта плана спроведена је на седници Комисије за планове 27. октобра 2016. године; Комисија је дала позитивно мишљење и проследила нацрт на јавни увид. Званично обавештење о јавном увиду објављено је у локалном листу „Напред“ 3. новембра 2016. Јавни увид је трајао од 7. новембра до 7. децембра 2016, а јавна презентација нацрта плана одржана је 25. новембра 2016.

Што се тиче ПДР за подручје Ваљево, као и консултација у вези са Просторним и Планом генералне регулације града Уба, потврђено је да су и ови плански документи, у складу са националним законодавством, прошли кроз формалне јавне консултације и у фази нацрта и у фази јавног увида. Међутим, због ограничене јавне доступности информација и немогућности општинских службеника да приступе старијој документацији, конкретни датуми и садржај ових консултација нису могли бити потврђени током припреме овог извештаја.

Ипак, структура и динамика процедура доношења планских докумената дефинисана српским законодавством пружају разуман основ за потврду да је ангажовање заинтересованих страна било интегрисано у оквир планирања од ране фазе, чак и тамо где конкретни записи о консултацијама нису доступни.

Формални процес учешћа јавности је обезбеђен и током јавних консултација о Студији о процени утицаја на животну средину (ЕИА) у трајању од 20 дана, почев од 26. новембра 2019. Званично обавештење о јавном увиду објављено је на сајту Министарства заштите животне средине 25. новембра 2019. и у дневном листу „Вечерње новости“ 28. новембра 2019, са информацијама о доступности документације, трајању јавне расправе, датуму и месту јавне дискусије и поступку за подношење примедби. Званично је наведено да ће документација бити доступна онлајн на сајту Министарства, а штампане верзије у општинама Уб и Ваљево. Јавна расправа о ЕИА одржана је 25. децембра 2019. у општини Уб. Међутим, нису доступни званични записи или документација (нпр. спискови учесника или записници са састанака) који би потврдили број присутних или питања која су учесници покренули. Према информацијама које је доставило Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“, током трајања јавне расправе, није запримљена ниједна примедба (јавних институција, организација, нити шире јавности). ЕИА је одобрена од стране стручне комисије Министарства заштите животне средине 10. јуна 2020. уз обавезу да изградња започне у року од две године од дана издавања решења. Очекује се да ЈВП Србијаводе покрене поступак обнове ЕИА као предуслов за

почетак изградње. Ако изградња не започне у року од две године од добијања сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину (EIA), инвеститор је у обавези да поднесе формални захтев надлежном органу за наставак реализације пројекта. Након разматрања овог захтева, надлежни орган може одлучити да се изради потпуно нова Студија или да се постојећа ажурира. Захтев мора да садржи исти тип информација као и првобитно – обим пројекта, могуће утицаје и друге релевантне податке. Поступак обнављања или ажурирања затим се спроводи по истој процедури као и оригинална процена, укључујући одређивање обима, израду документације, јавни увид и коначну сагласност.

4.1 Претрага медија

Консултант је у оквиру припреме овог извештаја спровео истраживање медија о претходним информацијама које су биле на располагању а везано за пројекат. Табела у наставку сумира налазе тог медијског истраживања.

Table 3 Резултати претраге медија

ЛИНК	НАСЛОВ	ОПИС	ДАТУМ
https://valjevonadlanu.rs/2024/07/21/direktna-davanja-za-najmanja-poljoprivredna-gazdinstva/	Изградња бране Памбуковица и вишенаменске акумулације ускоро почиње на подручју Ваљева и општине Уб	Чланак описује брану у смислу подручја које ће покривати и количине земљишта које ће бити наводњавано. Наводи се да ће акумулација бити коришћена за наводњавање и побољшање малих водоснабдевања. Такође се помиње изградња приступних путева као део пројекта и изградња трафостанице.	21. јун 2024.
https://www.ekapija.com/en/news/2999363/construction-of-pambukovica-dam-to-begin-in-spring-2021	Изградња бране Памбуковица почиње на пролеће 2021.	Чланак наводи вредност пројекта и количину земљишта које ће бити експроприсано.	7. септембар 2020.
https://www.politika.rs/scc/clanak/471863/Brana-za-zastitu-i-navodnjavanje-Tamnave	Брана за заштиту и наводњавање Тамнаве	Чланак описује брану у смислу подручја које ће покривати и количине земљишта које ће бити наводњавано. Помиње инвеститора и потенцијалне финансијере, укључујући Фонд из Абу Дабија и ЕБРД. Такође наводи завршетак концептуалног пројекта и подношење пројекта експропријације.	29. јануар 2021.
https://www.kolubarske.rs/sr/vesti/okrug/4847/	Брана „Памбуковица“ на реци Уб	Чланак се фокусира на изјаву Дарка Глишића о значају пројекта. Пружа основне информације о брани, укључујући запремину акумулације, подручје бране и ширину. Такође помиње стратешку процену утицаја на животну средину, а средства за њен развој су обезбеђена у буџету општине Уб.	20. јул 2016.
https://patak.co.rs/predstavljjen-projekat-brane-pambukovica/	Представљен пројекат бране „Памбуковица“	Чланак пружа основне информације о пројекту у смислу дужине, висине и површине бране.	1. фебруар 2021.
https://www.kolubarske.rs/sr/vesti/okrug/9962/	На пролеће креће изградња бране „Памбуковица“	Чланак пружа информације о изградњи вишенаменске бране „Памбуковица“ на реци Уб, која би требало да почне на пролеће следеће године, са планираним завршетком за три године. Брана ће служити за заштиту од поплава, наводњавање пољопривредног земљишта и побољшање туристичког потенцијала, са укупном вредношћу пројекта од 35 милиона евра. Створиће се вештачко језеро за камповање, риболов и рекреацију, а брана ће такође укључивати дистрибутивну водоводну мрежу за помоћ домаћинствима са проблемима водоснабдевања.	4. септембар 2020.

ЛИНК	НАСЛОВ	ОПИС	ДАТУМ
https://www.ekapija.com/news/3826480/where-to-invest/infrastructure/start-up/index	Корак ближе изградњи бране и вишенаменске акумулације Памбуковица на делу територије Ваљева и општине Уб	Чланак разматра планирану изградњу бране „Памбуковица“ и вишенаменске акумулације на реци Уб, која обухвата делове града Ваљева и општине Уб. Влада Србије је одобрила експропријацију земљишта за овај пројекат, који се ослања на Детаљни регулациони план који покрива 130,26 хектара у општини Уб и додатних 33,09 хектара у Ваљеву. Акумулација ће регулисати проток реке Уб, штитити насеља од поплава и омогућити наводњавање око 1.970 хектара земљишта. Пројекат укључује изградњу транспортне и комуналне инфраструктуре, укључујући нови приступни пут и трафостаницу за напајање бране.	1. септембар 2022.
https://www.regionalne.rs/vesti/uskoro-izgradnja-brane-i-visenamenske-akumulacije-pambukovica?	Ускоро изградња бране и вишенаменске акумулације Памбуковица	<p>Изградња бране Памбуковица и вишенаменске акумулације планирана је на реци Уб, на подручју које обухвата делове града Ваљева и општине Уб. Влада Србије је одобрила експропријацију земљишта за овај пројекат.</p> <p>Пројекат се заснива на Детаљном регулационом плану који покрива 130 ха у општини Уб и 33 ха у граду Ваљеву. Идејно решење израдио је „Енергопројект – Хидроинжењеринг“.</p> <p>Циљ бране је регулисање тока реке, спречавање поплава и подршка наводњавању око 1.970 ха земљишта. Акумулација ће моћи да се испразни у року од 1–2 дана у случају високог водостаја.</p> <p>Планирани радови обухватају изградњу нових и реконструкцију постојећих путева, комуналну инфраструктуру и трафостаницу у близини локације бране.</p>	3. септембар 2022

Сви чланци заједно детаљно описују пројекат бране Памбуковица на реци Уб, обухватајући његов обим, сврху и фазе развоја. Наводи се подручје које ће брана покривати и њена улога у наводњавању, заштити од поплава и унапређењу водоснабдевања. Кључни аспекти укључују експропријацију земљишта, изградњу инфраструктуре као што су приступни путеви и трафостаница, као и процењену вредност пројекта од 35 милиона евра. Истиче се да ће брана створити вештачко језеро за рекреацију и укључити дистрибутивну мрежу за побољшано водоснабдевање домаћинстава.

У чланцима се наводи да је спроведена стратешка процена утицаја на животну средину, а као потенцијални финансијери помињу се Фонд из Абу Дабија и EBRD. Објављено је да ће изградња почети на пролеће наредне године, са планираним роком завршетка од три године.

Укупно гледано, утисак о пројекту у медијима је позитиван, са нагласком на потенцијалне користи за управљање поплавама, наводњавање и локални развој. Заједничка нит свих чланака је истицање значајног утицаја бране на локалну инфраструктуру, управљање животном средином и добробит заједнице.

4.2 Текуће ангажовање заинтересованих страна у оквиру ESIA

У оквиру израде Студије о процени утицаја на животну средину и друштвене аспекте (ESIA), Консултант је активно ангажовао заинтересоване стране. Дана 19. новембра 2024. године одржан је састанак са представницима ЈВП Србијаводе ради разматрања процеса експропријације земљишта, при чему је добијен свеобухватан извештај о статусу тог процеса од септембра 2020. године.

Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“

Европска банка за обнову и развој

2025/14 | Коначна верзија | 12.8.2025. 00:00:00 | Arup d.o.o. Beograd (Savski venac)

Студија процене утицаја на животну средину и друштвене аспекте, процена климатских промена и техничка процена за брану Памбуковица у Србији

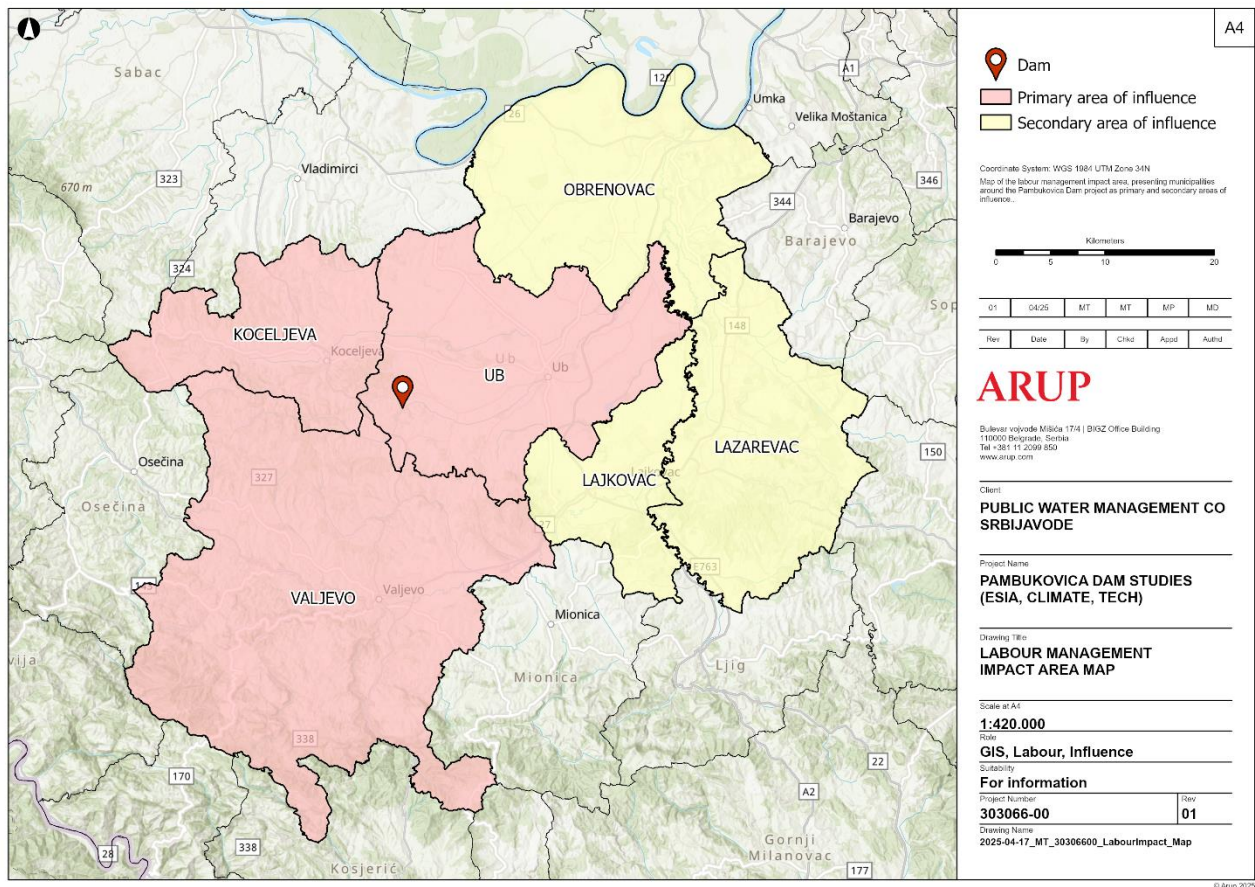
План ангажовања заинтересованих страна

Поред тога, Консултант је одржао састанке са правним и катастарским службама у општинама Ваљево (28. новембар 2024) и Уб (29. новембар 2024). Ови састанци су имали за циљ да локалне административне актере информишу о улози Консултанта у припреми ESIA, као и да обезбеде информације о тренутном стању процеса експропријације. Консултант је такође добио контакт податке за РАР-ове чије је земљиште експроприсано, што је омогућило спровођење накнадних интервјуа.

Током прве две недеље децембра спроведени су структурисани интервјуи у оквиру друштвено-економског истраживања са узорком РАР-ова, а резултати су представљени у поглављу „Улазни подаци о друштвено-економским карактеристикама заједнице“ ESIA. Анкете су спроведене 4, 6, 10. и 11. децембра 2024. године. Укупни узорак анкете чини 84 особе – 34 лица под директним утицајем Пројекта (експропријација земљишта и имовине) и још 50 из шире заједнице. Истраживање је било фокусирано на катастарске општине у оквиру зоне утицаја Пројекта – директно погођене КО Памбуковица, Радуш, Слатина и Гола Глава, као и суседне катастарске општине, посебно оне низводно од бране (потенцијално погођене фазом 2 – системом за наводњавање). Током анкете, РАР-ови су питани о информисаности и ставовима према пројекту, као и о познавању ланца одговорних лица на Пројекту и жалбеног механизма успостављеног за потребе Пројекта. Повратне информације добијене током интервјуа су систематски документоване и анализиране ради разумевања ставова и предлога локалног становништва. Детаљна анализа је представљена у документу Ревизија претходног процеса прибављања земљишта са Корективним акционим планом (Historic land acquisition audit with Corrective Action Plan).

Додатне анкете са РАР-овима биће спроведене током периода јавног увида у ESIA, са посебном пажњом на идентификацију РАР-ова који би могли бити негативно погођени пројектом због своје рањивости. Укупни циљ додатног узорка је 60 особа (20% свих РАР-ова), не рачунајући већ анкетираних особа. Ово ће обезбедити да укупна величина узорка обухвати око 30% свих РАР-ова (тренутна процена броја РАР-ова је 307). Поред тога, након јавних консултација биће организоване фокус групе ради дубљег сагледавања ставова о Пројекту, прикупљања квалитативних увида и обезбеђивања да гласови потенцијално рањивих група – као што су старија лица, домаћинства на чијем су челу жене, особе са инвалидитетом и припадници националних мањина – буду адекватно заступљени у процени утицаја и планирању мера ублажавања.

Подручје утицаја у погледу ангажовања заинтересованих страна обухвата општине које су директно погођене Пројектом – Уб, Ваљево и Коцељева, као и суседне општине Обреновац, Лајковац и Лазаревац. Ове општине би имале користи од активних и суштинских консултација у вези са развојем и имплементацијом Пројекта.



Слика 4 Област утицаја - ангажовање заинтересованих страна

5. Идентификација заинтересованих страна и методи комуникације

У припреми за развој Пројекта бране Памбуковица, важно је идентификовати кључне заинтересоване стране како би боље разумели и адресирали потенцијални друштвени ризици и утицаји пројекта. Ефикасна идентификација и ангажовање ових актера су од суштинског значаја за подстицање друштвене прихваћености Пројекта, решавање потенцијалне забринутости заједнице и промовисање одрживог развоја у градовима Ваљево и Уб.

До тренутка писања овог извештаја, Консултант је добио одређене информације о досадашњем ангажовању заинтересованих страна. Сходно томе, листа потенцијалних заинтересованих страна је састављена различитим методама, укључујући информације добијене од клијента, обиласке терена и кроз анализу секундарних извора.

У процесу идентификације заинтересованих страна, Консултант је узео у обзир потенцијалне утицаје на заинтересоване стране као и моћ, утицај и интерес различитих група. Ова процена обухвата оне актере који могу утицати на пројекат и оне на који могу бити под утицајем пројекта. Утицај заинтересованих страна се процењује на основу њихових веза са појединцима, институцијама, заједницама и организацијама које могу утицати на спровођење пројекта кроз факторе као што су репутација, финансије, логистика, рад и снабдевање материјалом. Моћ заинтересованих страна се одређује њиховом директном способношћу да мобилишу ресурсе и заједнице које могу утицати на реализацију пројекта. Интерес заинтересованих страна се процењује на основу тога у којој мери су заједнице погођене пројектом у погледу егзистенције, услова живота и могућности запослења, као и укупног квалитета живота услед промена у животној средини и економским условима које проистичу из пројекта.

Листа заинтересованих страна може се мењати током спровођења пројекта. Због тога ће бити редовно преиспитивана и ажурирана током целог животног циклуса Пројекта. Ризици повезани са сваком групом заинтересованих страна такође се могу мењати и треба их периодично поново процењивати. Као минимум, листа заинтересованих страна треба да се ревидира пре уласка у посед експроприсаних парцела, а пре изградње, као и на почетку експлоатације.

У наставку је дата табела која приказује потенцијалне заинтересоване стране, категорисане по типу и оцењене на основу нивоa утицаја, моћи и интереса за пројекат (ниско, средње или високо). Табела ће бити предмет измена и ажурирања на основу додатног прикупљања података и социо-економског истраживања као и на основу прикупљених коментара и повратних информација током периода јавних консултација.

Табела 4 Идентификоване заинтересоване стране

Категорија заинтересованих страна	Конкретне заинтересоване стране и групе	Врста утицаја	Ниво утицаја, моћи и интереса
I. Директне заинтересоване стране (директно и значајно погођене имплементацијом пројекта)			
Локалне заједнице и запослени	<ul style="list-style-type: none">Власници земљишта на које пројекат утиче (формални/неформални)Становници у зонама плављењаСтановници који зависе од реке УбРадници ангажовани на изградњи бране (локални, инострани / мигранти)Пољопривредници и пољопривредне задругеОсетљиве групе (жене, ромска заједница)	<ul style="list-style-type: none">Губитак земљиштаПромене у ризику од поплаваПромене у начину животаМогућности за запослење	<ul style="list-style-type: none">Висок утицајВисок интересНиска моћ
Локалне самоуправе Уба и Ваљева	<ul style="list-style-type: none">Одељења за урбанизам и планирањеОдељење за комуналну инфраструктуруОдељење за локални саобраћај и безбедност у саобраћајуЛокалне службе за ванредне ситуацијеОдељење за односе са јавношћу	<ul style="list-style-type: none">Одобравање пројектаУправљање инфраструктуромРеаговање у ванредним ситуацијамаУправљање безбедношћуКомуникација са јавношћу	<ul style="list-style-type: none">Висок утицајСредња моћВисок интерес
ЈВП Србијаводе	<ul style="list-style-type: none">Пројектни тимови за развој,	<ul style="list-style-type: none">Спровођење пројекта,Управљање водама,	<ul style="list-style-type: none">Висок утицајВисока моћ

Категорија заинтересованих страна	Конкретне заинтересоване стране и групе	Врста утицаја	Ниво утицаја, моћи и интереса
	<ul style="list-style-type: none"> Тимови за управљање инфраструктуром, Тимови за комуникацију са јавношћу, Правни тимови задужени за спровођење експропријације 	<ul style="list-style-type: none"> Безбедност и ублажавање ризика 	<ul style="list-style-type: none"> Висок интерес
II. Индиректне заинтересоване стране (индиректно погођене; са потенцијалом за значајан утицај на резултате пројекта)			
Министарства на националном нивоу	<ul style="list-style-type: none"> Министарство финансија Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Министарство заштите животне средине Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Министарство унутрашњих послова 	<ul style="list-style-type: none"> Финансирање Регулатива Издавање дозвола Инфраструктура Безбедност и сигурност 	<ul style="list-style-type: none"> Висок утицај Висока моћ Висок интерес
EBRD	<ul style="list-style-type: none"> Тимови за финансирање пројекта Тимови за надзор над применом еколошких и друштвених стандарда Тимови за финансијски надзор 	<ul style="list-style-type: none"> Финансирање Контрола усклађености Надзор 	<ul style="list-style-type: none"> Висок утицај Висока моћ Висок интерес
Корисници воде низводно од Пројекта	<ul style="list-style-type: none"> Заједнице и предузећа која се ослањају на реку Уб низводно 	<ul style="list-style-type: none"> Промењен ток реке Квалитет воде Ризик од поплава Губитак прихода 	<ul style="list-style-type: none"> Средњи утицај Ниска моћ Висок интерес

Категорија заинтересованих страна	Конкретне заинтересоване стране и групе	Врста утицаја	Ниво утицаја, моћи и интереса
		<ul style="list-style-type: none"> Смањење приноса усева 	
Еколошке и друге локалне невладине организације	<ul style="list-style-type: none"> Локалне и националне организације цивилног друштва, укључујући оне које се баве заштитом животне средине, људским правима, социјалном инклузијом, развојем заједнице итд. 	<ul style="list-style-type: none"> Надзор Заговарање (advocacy) Јавни притисак 	<ul style="list-style-type: none"> Средњи утицај Ниска моћ Висок интерес
Извођачи и подизвођачи	<ul style="list-style-type: none"> Грађевинска предузећа Испоручиоци опреме Специјализоване инжењерске фирме 	<ul style="list-style-type: none"> Спровођење пројекта Запошљавање Ометање свакодневног живота локалних заједница 	<ul style="list-style-type: none"> Висок утицај Висока моћ Средњи интерес
III. Заинтересоване стране са могућим утицајем (Нису директно погођене; имају потенцијал да значајно утичу на успех или неуспех пројекта)			
Медији	<ul style="list-style-type: none"> Локалне и националне новинске организације 	<ul style="list-style-type: none"> Јавно мњење Адвокација Ширење информација/дезинформација/деинтерпретација 	<ul style="list-style-type: none"> Средњи утицај Ниска моћ Висок интерес
Републичке и регионалне институције	<ul style="list-style-type: none"> Управе за управљање сливовима река Управни окрузи 	<ul style="list-style-type: none"> Регионално управљање водама Интеграција пројекта у шире планове управљања водним ресурсима Интеграција пројекта у локалну, регионалну и националну економију 	<ul style="list-style-type: none"> Средњи утицај Средња моћ Средњи интерес

6. План ангажовања заинтересованих страна

6.1 Преглед активности

Будуће активности објављивања информација и консултација биће усклађене са напретком развоја и имплементације Пројекта. Поред формалног процеса ангажовања заинтересованих страна који се односи на пројектовање и процену утицаја пројекта, Консултант и Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ ће спроводити додатне консултације како би се обезбедио транспарентнији и инклузивнији процес ангажовања.

ЈВП Србијаводе ће спровести поступак за подношење притужби, као и образац из поглавља 8 овог SEP-а, са наведеним контакт подацима за подношење притужби. Ови подаци биће доступни и на њиховој интернет страници. Поступак, образац и контакт информације биће објављени и на интернет страницама општина УБ и Ваљево. Штампане копије обрасца и постер са описом поступка и контакт подацима биће доступни на локалним огласним таблама сваке катастарске општине.

Пре почетка изградње фокус је на успостављању транспарентне комуникације са угроженим заједницама и кључним актерима. Ово укључује процену друштвено-економских утицаја и јавне консултације са власницима земљишта, пољопривредницима, привредним субјектима и локалним властима ради разматрања забринутости и потенцијалних утицаја пројекта. Информације о пројекту биће дељене путем јавних огласних табли, званичне преписке, веб-сајтова и локалних медија, како би сви актери имали приступ релевантним информацијама.

У оквиру процеса процене утицаја на животну средину и друштво (ESIA), покренут је формални процес јавног обелодањивања и консултација у складу са националним законодавством и захтевима ЕБРД-а. Циљ овог процеса је представљање нацрта налаза ESIA (укључујући идентификоване утицаје на животну средину и друштво, као и предложене мере ублажавања) заједницама и заинтересованим странама у оквиру пројекта, уз активно прикупљање њихових коментара. Период јавног обелодањивања (120 дана) има за циљ да обезбеди транспарентност, унапреди квалитет ESIA и подржи доношење информисаних одлука. Након завршетка периода обелодањивања, ESIA ће бити финализована, уз уградњу релевантних коментара заинтересованих страна. Сажетак примљених коментара и одговарајућих одговора биће укључен у извештај како би се показало на који начин је добијени унос утицао на коначну верзију ESIA.

Непосредно пре и током саме изградње, ангажовање ће бити усмерено на редовно информисање заинтересованих страна о текућим и планираним активностима и ублажавање евентуалних негативних утицаја. Погођене заједнице, привредни субјекти и јавне институције добијаће благовремена обавештења о затварању путева, прекидима у водоснабдевању и распореду радова путем масовних медија, званичне преписке и општинских огласних табли. Поред тога, информације о локалним могућностима запошљавања биће дељене са угроженим заједницама ради подршке и локалном приступу новим приликама током периода изградње. Посебна пажња биће посвећена рањивим групама кроз директно обраћање и прилагођене методе комуникације, како би се обезбедило њихово учешће у процесу ангажовања.

Током експлоатације, ангажовање заинтересованих страна ће се наставити ради обезбеђивања несметаног преласка из фазе изградње у фазу рада Пројекта. Одговорности за одржавање и управљање Пројектом биће формално пренете са извођача на ЈВП Србијаводе, уз јасну комуникацију са јавношћу о свим текућим оперативним утицајима. Корисници путева, привредни субјекти и заједнице под утицајем Пројекта биће редовно информисани

о потенцијалним поремећајима, као што су измене у саобраћају или одржавање инфраструктуре. Информације за заинтересоване стране ће се редовно ажурирати, а механизми за пријем жалби и коментара и даље ће бити доступни ради решавања свих питања која се појаве током фазе рада.

6.2 Пре изградње, укључујући завршетак пројектне документације и процес економског расељавања

Но	Активност	Заинтересоване стране	Време и учесталост	Одговорност	Комуникациони/медијски алат	Могућност за коментар заинтересованих страна	Евиденција
1.	Успостављање транспарентне комуникације са локалним заједницама и спровођење мера за ангажовање заједнице и решавање локалних питања.	Све заинтересоване стране	Започето пре објаве ESIA и наставља се током припреме пројекта.	Србијаводе	Огласне табле у месним заједницама, званична преписка, сајт Србијавода и дистрибуција формулара за жалбе.	Питања и коментари преко сајта Србијавода и директне преписке.	Дневник жалби, обавештења на огласним таблама и сајту.
2.	Консултације са представницима заједнице о потенцијалним утицајима на изворе прихода, пољопривреду, локалним инвестицијама и ставовима заинтересованих страна о алтернативним опцијама за наводњавање.	РАPs, представници заједнице, општински званичници (погођене катастарске општине: КО Гола Глава у општини Ваљево, КО Памбуковица, КО Радушa и КО Слатина у општини Уб), пољопривредна удружења	Током периода јавних консултација	Консултант и Србијаводе	Фокус групе, јавне консултације, циљани интервјуи	Директно изношење ставова током разговора	Белешке са састанака и спискови учесника
3.	Индивидуални састанци са представницима сваке општине ради разговора о стратешком развоју, повезаним пројектима итд.	Општински званичници (Ваљево – КО Гола Глава; Уб – КО Памбуковица, Радушa, Слатина)	Пре објаве ESIA	Консултант и Србијаводе	Индивидуални састанци	Повратне информације током састанака	Записи са састанака и документација састављена током разговора
4.	Јавно обелодањивање Студије о процени утицаја на животну средину (EIA) (поновно подношење EIA јер је првобитно одобрење	Све заинтересоване стране	Пожељно током објаве ESIA	Србијаводе	Национални или локални листови, сајт Министарства заштите животне средине, сајт општине Уб, сајт општине	Директно изношење ставова у писаној форми или уживо током јавне расправе	Званичан записник о извршеном јавном увиду у EIA Министарства заштите животне средине

N o	Активност	Заинтересоване стране	Време и учесталост	Одговорно ст	Комуникациони/ме дијски алат	Могућност за коментар заинтересованих страна	Евиденција
	истекло) и пратећих докумената у трајању од 40 дана са јавном расправом (у складу са националним законом), уколико је неопходно				Ваљево, просторије или огласне табле месних заједница (Ваљево – КО Гола Глава; Уб – КО Памбуковица, Радуша, Слатина)		
5.	Превод, штампање и јавно објављивање Нацрта ESIA и пратећих докумената у трајању од 120 дана (према захтевима EBRD)	Све заинтересоване стране	Једном, након што нацрт ESIA буде одобрен од стране Србијавода и EBRD. Одмах по одобрењу нацрта ESIA почиње период јавног увида од 120 дана.	Консултант и Србијаводе	Сајт Србијавода, просторије месних заједница, флајери, медији (штампани и радио)	Питања и коментари преко сајта Србијавода https://www.srbijavode.rs/	Обавештење како је најављено на огласним таблама месних заједница, сајту Јавног водопривредног предузећа Србијаводе и у медијима Дневник коментара
6.	Консултације са угроженим групама (фокус групе, одвојени састанци и сл.).	посебан фокус на угрожене и недовољно заступљене групе.	Током периода јавног увида од 120 дана.	Консултант и Србијаводе	Поред горе описаних комуникационих алата, рањиве групе ће добити посете кући и/или позиве на индивидуалне или мале групне састанке, у договору са конкретном групом/појединцима. Биће обезбеђена помоћ у превозу до и од места одржавања, уколико је потребно. Припремиће се поједностављене, лако разумљиве брошуре, штампани прегледи кључних карактеристика докумената, са	Поред горе дефинисаних канала, комуникација ће бити омогућена и путем директних телефонских линија и накнадних договорених посета/састанака (у року од 7 дана од сваког догађаја) како би се информације слегле и прикупили коментари. Осетљиве погођене стране (РАР) такође ће имати прилику да дају своје мишљење током додатног истраживања.	Обавештење како је најављено на огласним таблама месних заједница, сајту Србијавода и у медијима. Дневник коментара

N o	Активност	Заинтересоване стране	Време и учесталост	Одговорно ст	Комуникациони/медијски алат	Могућност за коментар заинтересованих страна	Евиденција
					употребом не-техничког језика, ради информисања и обелодањивања. Неписменим или делимично писменим лицима документи ће бити прочитани наглас у присуству повереног трећег лица, а по потреби и на знаковном језику од стране стручног лица.		
7.	Организација јавних консултација током фазе израде ESIA уколико постоји интересовање и одзив на организоване догађаје	Све заинтересоване стране	Током периода јавног увида од 120 дана.	Консултант и Србијаводе	Јавно обелодањивање документације на сајту Србијаводе. Обавештење путем локалних медија, оглашавање обелодањивања докумената. Обавештење путем локалних медија са најавом времена и места одржавања јавне консултације	Могућност за све заинтересоване стране да изнесу своје ставове и дају коментаре	Записници са састанака
8.	Организација накнадних анкета са погођеним РАР-овима током јавних консултација	РАРs	Током првих 60 дана јавног увида у ESIA	Консултант и Србијаводе	Анкета са РАР-овима коришћењем раније утврђеног упитника	Проширење узорка РАР-ова како би се осигурало да су специфични утицаји на појединачне РАР-ове обухваћени	Анкетни упитници; статистички приказ резултата укључен у коначне налазе Ажурирани SIA, HLACAP и SEP
9.	Организација фокус група током јавних консултација	РАР-ови и локална заједница	Током првих 60 дана јавног увида у ESIA	Консултант и Србијаводе	Дискусије са РАР-овима уз коришћење упитника који ће бити развијен за фокус групе	Проширење узорка РАР-ова како би се осигурало да су специфични утицаји на појединачне РАР-ове обухваћени	Упитници за фокус групе; статистички приказ резултата укључен у коначне налазе

N o	Активност	Заинтересоване стране	Време и учесталост	Одговорност	Комуникациони/медијски алат	Могућност за коментар заинтересованих страна	Евиденција
							Ажурирани SIA, HLACAP и SEP
10.	Организација накнадних анкета са циљаним РАР-овима током целог периода јавног увида	РАР-ови који су значајно погођени (велике површине земљишта, ...)	Током првих 60 дана јавног увида у ESIA	Консултант и Србијаводе	Анкета са РАР-овима коришћењем раније утврђеног упитника	Проширење узорка РАР-ова како би се осигурало да су специфични утицаји на појединачне РАР-ове обухваћени	Анкетни упитници; статистички приказ резултата укључен у коначне налазе Ажурирани SIA, HLACAP и SEP

6.3 Фаза изградње

No	Активност	Заинтересоване стране	Време и учесталост	Одговорност	Комуникациони/мед ијски алат	Могућност за коментар заинтересованих страна	Евиденција
11.	Дистрибуција информација о планираним грађевинским активностима погођеним заинтересованим странама.	Погођене заједнице, РАР-ови (нпр. власници предузећа, рањиве групе итд.), шира јавност.	Најмање 30 дана пре почетка радова.	Консултант и Србијаводе	Сајт Србијавода, званична преписка, локални медији и огласне табле, пројектни флајери	Путем механизма за жалбе, техничког координатора извођача радова.	Обавештења објављена у погођеним општинама и на веб-сајтовима Изводи из штампе Писана преписка са релевантним органима и организацијама.
12.	Информисање заинтересованих страна о свим активностима на пројекту или у вези са изградњом које могу утицати на њих. Благовремено обавештавање о затварању државног пута бр. 21 (нпр. обавештавање о прекидима у водоснабдевању, затварању и преусмеравању саобраћаја, свим поремећајима у транспорту, распореду радова)	РАР-ови, погођене заједнице, јавна и приватна предузећа погођена обухватом Пројекта, релевантни локални/регионални/национални органи, шира јавност	Месечно од почетка радова, и по потреби	Извођач радова, Консултант и Србијаводе	Сајт Србијавода, званична преписка, медији, локалне огласне табле и просторије општина	Механизам за жалбе (е-пошта, телефон), директни коментари током ажурирања, путем информативних кутија које ће бити постављене на градилишту, у складу са националним законодавством	Обавештења објављена у погођеним општинама и на њиховим сајтовима, изводи из штампе, писана преписка са релевантним органима и организацијама

No	Активност	Заинтересоване стране	Време и учесталост	Одговорност	Комуникациони/мед ијски алат	Могућност за коментар заинтересованих страна	Евиденција
13.	Информисање заинтересованих страна о локалним могућностима запошљавања	РАР-ови, погођене заједнице, јавна и приватна предузећа погођена обухватом Пројекта, релевантни локални/регионални/национални органи, шира јавност	Након потписивања уговора, током припреме и извођења радова и по потреби	Извођач радова, Локална служба за запошљавање	Сајт извођача радова, сајт Србијавода, општинске огласне табле, званична писма	Путем техничког координатора, преко сајта извођача радова	Обавештења објављена у погођеним општинама и на њиховим сајтовима
14.	Обавестити погођене стране (РАР) када морају напустити њихове парцеле и имовину како би им се пружила прилика да обаве неопходне пољопривредне радове. Ако је могуће, размотрити мање измене распореда радова како би се омогућило РАР-овима да заврше пољопривредне радове пре напуштања.	Погођена лица (РАР) чије су парцеле експроприсане	Најмање 60 дана пре почетка грађевинских радова за парцеле са објектима и најмање 30 дана пре радова за парцеле са усевима и вишегодишњим засадима, у складу са одговарајућим одредбама из Матрице права.	Извођач радова, Консултант и ЈП „Србијаводе“	Званична преписка, локални медији и огласне табле, пројектни флајери, телефонски позиви РАР -овима и састанци са РАР -овима.	Преко техничког координатора Преко веб-сајта извођача радова Преко механизма за подношење притужби или на састанцима	Обавештења објављена у општинама и на њиховим веб-сајтовима. Изводи из штампе Писана преписка са релевантним органима и организацијама Записници са састанака, евиденција позива
15.	Обелодањивање информација о еколошким и друштвеним перформансама током изградње пројекта.	РАР-ови, шира јавност	Полугодишње	Извођач радова	Сајт извођача радова	Путем контакт података наведених на сајту и током јавних ажурирања	Обавештења објављена на сајту, сажети извештаји о перформансама
16.	Прилагођено ангажовање за рањиве групе/појединце, укључујући посете кући, састанке у малим групама и	Рањиве групе/појединци	Периодично током извођења радова	Консултант и Србијаводе, уз подршку спољних стручњака по потреби (нпр. стручњак за	Поред комуникационих алата описаних у претходним ставкама, рањиве групе ће добити посете кући и/или позиве на индивидуалне	Поред могућности наведених у претходним ставкама, комуникација ће бити омогућена и	Како је дефинисано у свакој одговарајућој активности

No	Активност	Заинтересоване стране	Време и учесталост	Одговорност	Комуникациони/мед ијски алат	Могућност за коментар заинтересованих страна	Евиденција
	персонализовану подршку за комуникационе потребе			знаковни језик, стручњак за родну равноправност)	или мале групне састанке, у договору са конкретном групом/појединцима. Биће обезбеђена помоћ у превозу до и од места одржавања. Неписменим или делимично писменим лицима документи ће бити прочитани наглас у присуству повереног трећег лица, а по потреби ће бити присутан и стручњак за знаковни језик за особе са оштећењем слуха.	путем директних телефонских линија и накнадних договорених посета/састанака (у року од 7 дана од сваког догађаја) како би се информације слегле и прикупили коментари.	
17.	Извођач радова је дужан да обезбеди безбедносна обавештења и мапе алтернативних путева и обилазница.	Сви учесници у саобраћају и локална заједница	Пре и током извођења радова	Извођач радова и Србијаводе	Саобраћајна сигнализација, штампане мапе на огласним таблама, информације о саобраћају путем локалног радија и телевизије	Повратне информације путем механизма за жалбе или током састанака	Фотодокументац ија, евиденција о дистрибуцији мапа
18.	Јачање механизма за жалбе током свих фаза изградње, одржавање ажурираног дневника жалби.	Сви	Континуирано	Извођач радова, Консултант и ЈВП Србијаводе	Исто као горе	Формулари за жалбе на градилишту, онлајн, лично	Дневник жалби, база података о решењима. Месечна ажурирања сажетка дневника жалби доступна на сајту

6.4 Пуштање у рад и експлоатација

No	Активност	Заинтересоване стране	Време и учесталост	Одговорност	Комуникациони/мед ијски алат	Могућност за коментар заинтересованих страна	Евиденција
19.	Ширење информација о преносу одговорности и обавеза са Извођача радова на оператера.	Погођене заједнице, PAPs, широка јавност.	Почев од најмање 2 месеца пре завршетка радова на изградњи.	Србијаводе	Механизам за жалбе извођача радова Вебсајт Србијавода, званична кореспонденција, локални медији, огласне табле и просторије општина.	Механизам за жалбе извођача радова и вебсајт Србијавода	Примерак јавних обавештења, исечци из медија, евиденција кореспонденције, евиденција жалби
20.	Обавештавање заинтересованих страна о оперативним активностима које могу утицати на свакодневни живот (нпр. затварање путева, саобраћајне гужве)	Корисници пута, релевантни локални/регионални/национални органи, широка јавност	Од почетка фазе рада и континуирано	Управа за путеве	Локални медији Путна сигнализација Вебсајт управе за путеве	У складу са националним законом и каналима јавног информисања	Евиденција обавештења, фото-документација
21.	Обавештавање заинтересованих страна о плановима одржавања, оперативним активностима или ванредним догађајима	Погођене заједнице	Периодично	Србијаводе и оператер пута	Ажурирања на вебсајту, јавна обавештења	Преко онлајн портала или путем састанака са заједницом	Евиденција о дистрибуцији информација
22.	Ажурирање и одржавање базе података контаката заинтересованих страна и евиденцију комуникације	Корисници пута, PAPs, погођене заједнице, јавна и приватна предузећа на које утиче пројекат, релевантни локални/регионални/национални органи, широка јавност	Од почетка фазе рада	Извођач радова	Вебсајт извођача радова, званична кореспонденција, масовни медији, огласне табле и просторије општина Вебсајт Јавног водопривредног предузећа Србијаводе	Повратне информације преко званичних канала, у складу са националним законом	Ажурирана база података заинтересованих страна, евиденција кореспонденције, сажети извештаји о повратним информацијама

No	Активност	Заинтересоване стране	Време и учесталост	Одговорност	Комуникациони/мед ијски алат	Могућност за коментар заинтересованих страна	Евиденција
23.	Обезбеђивање континуиране доступности механизма за жалбе током фазе рада	Широка јавност	Од почетка фазе рада	Србијаводе	Вебсајт, физички обрасци у локалним канцеларијама	Отворена могућност за подношење жалби	Евиденција жалби и исходи решавања жалби

7. Спровођење активности укључивања заинтересованих страна

7.1 Улоге и одговорности

ЈВП „Србијаводе“, Извођач и Консултант учествоваће у обезбеђивању спровођења Плана укључивања заинтересованих страна (SEP) и Механизма за решавање притужби (GM). Конкретно:

- Спровођење Плана укључивања заинтересованих страна је одговорност ЈВП „Србијаводе“, који ће именовати Руководиоца за укључивање заинтересованих страна и притужбе као и Менаџера који ће се бавити друштвеним питањима. Руководилац за укључивање заинтересованих страна и притужбе ће координирати спровођење SEP-а, водити ажурну мапу заинтересованих страна, пратити потенцијалне проблеме у заједници, надгледати решавање притужби и осигурати да су све активности документоване. Поред тога, ова позиција ће координирати и управљати спровођењем Механизма за решавање притужби. Рад Руководиоца ће бити координисан од стране Менаџера за друштвена питања ЈВП „Србијаводе“.
- Тим Извођача ће укључивати Координатора за сарадњу са заједницом и Менаџера који ће се бавити друштвеним питањима. Координатора за сарадњу са заједницом ће бити главна контакт особа за заједнице, управљати свакодневним протоком информација, организовати јавне консултације и водити регистар притужби како би се обезбедили благовремени одговори. Менаџера за друштвена питања ће надгледати све аспекте пројекта везане за друштвене / социјалне аспекте, укључујући управљање радном снагом, подршку у средствима за живот, укључивање заинтересованих страна и координацију програма компензације и помоћи.
- Надзорни инжењер ће проверавати да ли се притужбе евидентирани од стране Координатора за сарадњу са заједницом адекватно решавају, и редовно извештавати ЈВП „Србијаводе“ о трендовима притужби и учинку.

7.2 Вођење евиденције

- Све активности са заинтересованим странама морају бити прописно евидентирани.
- Јавна обавештења – датум објављивања, садржај, канали (новине, флајери, радио или ТВ станице, веб-сајтови итд.)
- Јавни састанци – позиви (како и када је састанак најављен), садржај, списак присутних, забележени коментари или примедбе, фотографије
- Индивидуални састанци – позиви (како и када је састанак заказан), садржај, списак присутних, забележени коментари или примедбе, фотографије
- Анкете – попуњени анкетни обрасци
- Званична кореспонденција са органима
- Регистар жалби (GLR) – укључује датум пријема жалбе, име подносиоца жалбе (или анонимно), садржај жалбе, локацију, додељену одговорност, мере предузете ради решавања жалбе, датум решавања (време потребно за решавање жалбе), комуникацију са подносиоцем жалбе.

Напомиње се да ће сви прикупљени лични подаци бити обрађивани у складу са важећим прописима о заштити података о личности. Учешће у активностима укључивања заинтересованих страна је добровољно, а сви лични подаци (нпр. име, контакт подаци) користиће се искључиво за комуникацију у вези са пројектом и неће се делити ван пројектног тима без претходне сагласности. Фотографије, посебно оне на којима се јасно види лице појединаца, користиће се само уз њихову

дозволу, у складу са добром етичком праксом и принципима заштите података. У међувремену, подаци раздвојени по полу користиће се искључиво за потребе анализа повезаних са пројектом.

7.3 Мониторинг и евалуација

- Исходи укључивања заинтересованих страна ће се пратити кроз следеће кључне показатеље учинка (KPI):
- SEP је ажуран и информације о Пројекту су доступне јавности за коментарисање.
- Акције наведене у Плану укључивања заинтересованих страна и објављивања информација у оквиру SEP-а се спроводе према плану.
- Записници са консултативних састанака се воде и састанци се евидентирају у регистру.
- Жалбе се евидентирају и прате до решења у року од 14 календарских дана од потврде пријема (доказано ажурираним GLR-ом).
- Полугодишњи извештај о жалбама се припрема и јавно објављује.
- Уговори са извођачима и подизвођачима садрже клаузуле којима се обавезују да примењују захтеве SEP-а, где је то применљиво.
- Извештаји о напретку извођача садрже сажетак активности унутар механизма за жалбе (преглед нових жалби и ажурирање о решавању постојећих жалби).
- Годишњи извештаји о спровођењу SEP-а и процесу жалби су доступни као део годишњег екстерног извештавања о ES учинку Пројекта и јавно су доступни.

8. Механизам за решавање жалби

Увод:

Пројекат бране Памбуковица укључује робустан Механизам за решавање жалби (GRM), осмишљен да обезбеди да се забринутости и притужбе у вези са утицајем пројекта на животну средину и друштво решавају правично и ефикасно. Механизам за жалбе специфичан за овај пројекат биће развијен у складу са националним законодавством које регулише рад комисија за жалбе.

Подношење жалби:

Појединци или организације могу поднети коментаре и/или жалбе лично, телефоном, поштом или електронском поштом, користећи контакт податке наведене доле (Слика 6, Пример обрасца за подношење жалбе). Иако појединци могу навести своје име и контакт податке у обрасцу за жалбе, то није обавезно и жалбе се могу поднети и анонимно. Међутим, заинтересоване стране треба да буду упознате са тим да на анонимне притужбе није могуће одговорити појединачно. Жалбе у вези са пројектом прикупљаће се током фаза пре изградње, фазе изградње и фазе рада.

Контакт подаци за упите и притужбе:

Организација: ЈВП „Србијаводе“

Име: Тамара Вучковић,

Лена Мариновић

Адреса: Булевар уметности 2А, Београд 11070

Телефон: +381 11 3119 400; +381 11 3119 402

Е-пошта: office@srbijavode.rs

Веб сајт: <https://www.srbijavode.rs>

Контакт информације одговорних лица биће ажуриране по потреби како би се осигурало да заинтересоване стране увек имају приступ одговарајућој контакт особи.

Евидентирање и потврђивање пријема притужби

Све жалбе треба категорисати и евидентирати у Регистру жалби (GLR). GLR ће садржати све неопходне елементе за раздвајање жалби по полу подносиоца, као и по типу жалбе. Свака жалба се евидентира у регистру са следећим информацијама:

- опис жалбе,
- датум пријема / потврда пријема подносиоцу,
- опис предузетих мера (провера навода, корективне мере),
- датум решавања и затварања / повратна информација подносиоцу.

Пријем жалбе треба формално потврдити личним састанком, телефонским позивом, електронском поштом или писмом, у року од 3 радна дана од подношења. Ако жалба није довољно јасна или су потребне додатне информације, у том периоду ће од подносиоца бити тражено појашњење. Подносиоцу жалбе треба доставити контакт податке одговорног лица за решавање жалбе и процењено време за решавање.

Пружање помоћи подносиоцима притужби:

Уколико је притужба нејасна или недовољно прецизна, подносиоцу притужбе биће пружена помоћ у формулисању или преформулисању поднеска, како би притужба била јаснија и омогућила доношење информисане одлуке и ефикасно решавање притужбе.

ФОРМУЛАР ЗА ПРИТУЖБЕ	
1. Референтни број:	_____
2. Датум подношења притужбе:	_____
3. Анонимна притужба	<input type="radio"/> Молимо означите ако желите да останете анонимни, затим наставите од тачке 6. Напомена: Анонимне притужбе није могуће појединачно обрадити и на њих одговорити..
4. Пуно име подносиоца притужбе	_____ (Ваше име и контакт подаци нису обавезни. Уколико желите да останете анонимни, законом имате пуно право на то и ваша анонимност ће бити поштована)
5. Контакт подаци подносиоца притужбе Молимо изаберите начин на који желите да будете контактирани (пошта, телефон, е-пошта):	<input type="radio"/> Путем поште: Молимо наведите поштанску адресу: _____ _____ <input type="radio"/> Путем телефона: _____ <input type="radio"/> Путем е-поште: _____
6. Опис инцидента или притужбе:	Шта се догодило? Где се догодило? Које се догодило? Који је резултат проблема?
7. Датум инцидента/притужбе:	_____
8. Изаберите опцију која најбоље описује вашу ситуацију:	<input type="radio"/> Једнократни инцидент/притужба (датум: _____) <input type="radio"/> Догодио се више пута (колико пута: _____) <input type="radio"/> Означите ако је проблем у току (тренутно имате проблем)
9. Шта бисте желели да се предузме како би се проблем решио?	_____

Слика 5 Пример формулара за жалбе

Разрешење притужбе

По пријему и потврди пријема притужбе, биће предузети сви разумни кораци ради њеног решавања. Ако жалба не може бити решена или није потребно предузимати мере, подносиоцу ће бити достављено детаљно објашњење/образложење зашто жалба није решена. Одговор ће садржати и објашњење како подносилац може наставити поступак уколико није задовољан исходом.

За сложене жалбе може се формирати комисија за решавање спорова (која укључује највише руководство, друге секторе, екстерне консултанте). На све жалбе ће бити одговорено у року од 30 радних дана од подношења. У случају кашњења, подносиоци ће бити обавештени о разлозима и очекиваном року за решавање жалбе. Предложено решење треба потврдити са подносиоцем пре имплементације како би се избегле непотребне или нежељене мере. Ако се подносилац сагласи са приступом, предузимају се потребне мере за решавање проблема. Завршетак мера се евидентира у GLR-у. Одговор потписује надлежни менаџер, што подразумева потписивање GLR-а или потврду у званичној кореспонденцији (која се затим архивира уз жалбу и референцира у регистру).

Након спроведених мера, треба потврдити са подносиоцем да је задовољан исходом. Свака даља реакција подносиоца се процењује како би се утврдило да ли је жалба затворена или су потребне додатне мере. Ако подносилац није задовољан предложеним мерама или исходом, жалба се поново разматра. Процес решавања жалби приказан је на Слици 5 у наставку.

У сваком тренутку, подносиоци жалби могу потражити и правну заштиту у складу са локалним законима и прописима.



Слика 6 Процес решавање жалби

Решавање спорова путем правног система

Подносиоци притужби у сваком тренутку могу потражити правну заштиту у складу са важећим законима и прописима. У Србији, јавне притужбе могу се поднети путем више званичних канала. Грађани могу упутити жалбе општинским канцеларијама, надлежним министарствима или Заштитнику грађана (Омбудсману), независној институцији која је задужена за заштиту права грађана и надзор над радом јавне управе.

Независни механизам за одговорност пројеката ЕБРД-а

Независни механизам за одговорност пројеката (ИРАМ) представља оквир одговорности ЕБРД-а који омогућава појединцима или заједницама за које се сматра да могу бити негативно погођене пројектом који финансира Банка да изразе своје забринутости. ИРАМ нуди непристрасан и транспарентан процес подношења, процене и решавања притужби. Он функционише независно од управљања пројектом и испитује усклађеност са Еколошком и друштвеном политиком ЕБРД-а. Механизам пружа три кључне функције: решавање проблема, проверу усклађености и саветодавне услуге, чиме се обезбеђује да погођене стране имају приступ правним лековима и да се научене лекције примењују у будућим пројектима.

Прилог А

Релевантно законодавство

А.1 Релевантно законодавство

Закон
Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину (Службени гласник РС, бр. 135/2004, 88/2010 и 94/2024)
Закон о процени утицаја на животну средину (Службени гласник РС, бр. 135/2004, 36/2010 и 94/2024)
Закон о заштити животне средине (Службени гласник РС, бр. 135/2004, 36/2009, 36/, 72/2009, 43/2011, 14/2016, 76/2018, 95/2018, 95/2018 и 94/2024)
Закон о планирању и изградњи (Службени гласник РС, бр. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019, 9/2020, 52/2021 и 62/2023)
Закон о заштити природе (Службени гласник РС, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016, 95/2018 и 71/2021)
Закон о заштити природе (Службени гласник РС, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - измене, 14/2016, 95/2018 - други закони и 71/2021)
Закон о шумама (Службени гласник РС, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18)
Закон о заштити ваздуха (Службени гласник РС, бр. 36/09, 10/13 и 26/2021)
Закон о заштити од буке у животној средини (Службени гласник РС, бр. 36/09, 88/10 и 96/2021)
Закон о заштити земљишта (Службени гласник РС, бр. 112/15)
Закон о управљању отпадом (Службени гласник РС, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 и 35/2023)
Закон о амбалажи и амбалажном отпаду (Службени гласник РС, бр. 36/09 и 95/18)
Закон о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима (Службени гласник РС, бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и Службени гласник РС, бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/05 и 54/15)
Закон о водама (Службени гласник РС, бр. 31/2019)
Закон о просторном плану РС од 2010. до 2020. године (Службени гласник РС, бр. 88/10)
Закон о културном наслеђу (Службени гласник РС, бр. 71/94, 52/11 и 99/11)
Закон о безбедности и здрављу на раду (Службени гласник РС, бр. 101/05, 91/15, 113/17 и 35/2023)
Закон о раду (Службени гласник РС, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017, 113/2017, 95/2018)
Закон о мирном решавању радних спорова (Службени гласник РС, бр. 125/2004, 104/2009, 50/2018)
Закон о социјално-економском савету (Службени гласник РС, бр. 125/2004)
Закон о спречавању злостављања на раду (Службени гласник РС, бр. 36/10)
Закон о штрајковима (Службени гласник РС, бр. 29/96 и РС, бр. 101/2005, 103/2012)
Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености (Службени гласник РС, бр. 36/2009, 88/2010, 38/2015, 113/2017 и 49/2021)
Закон о пензијском и инвалидском осигурању (Службени гласник РС, бр. 34/2003, 64/2004, 84/2004, 85/2005, 101/2005, 63/2006, 05/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014, 142/2014, 73/2018, 46/2019, 86/2019, 62/2021, 125/2022, 138/2022, 76/2023 и 94/2024)
Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом (Службени гласник РС, бр. 33/2006, 13/2016)
Закон о забрани дискриминације (Службени гласник РС, бр. 22/2009 и 52/2021)
Закон о равноправности полова (Службени гласник РС, бр. 104/2009 и 52/2021)
Закон о експропријацији (Службени гласник РС, бр. 53/95, 16/2001, 20/2009, 55/2013, 106/2016)
Закон о општем управном поступку (Службени гласник РС, бр. 18/2016, 95/2018 и 2/2023)
Закон о облигационим односима (Службени гласник РС, бр. 29/78, 38/85, 45/89, 57/89, 31/93, 1/2003, 18/2020)
Закон о одобравању споразума о очувању популација слепих мишева у Европи (Службени гласник РС - Међународни споразуми, бр. 13/2018)

Закон о пољопривредном земљишту (Службени гласник РС, бр. 62/2006, 65/2008, 41/2009, 112/2015, 80/2017 и 95/2018)
Закон о јавном информисању и медијима (Службени гласник РС, бр. 83/2014, 58/2015, 12/2016 и 92/2023)
Закон о енергетици (Службени гласник РС, бр. 145/2014, 95/2018, 40/2021, 35/2023, 62/2023 и 94/2024)
Закон о основама својинских односа (Службени лист СФРЈ, бр. 6/80, 36/90, СРЈ, бр. 29/96 и РС, бр. 115/05)
Закон о здрављу биљака (Службени гласник РС, бр. 41/09 и 17/19)
Закон о територијалној организацији (Службени гласник РС, бр. 129/2007, 18/2016, 47/2018 и 9/2020)
Закон о локалној самоуправи (Службени гласник РС, бр. 129/2007, 83/2014, 101/2016, 47/2018 и 111/2021)
Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја (Службени гласник РС, бр. 120/2004, 54/2007, 36/2010 и 105/2021)
Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама (Службени гласник РС, бр. 87/18)
Закон о заштити од пожара (Службени гласник РС, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18)
Закон о рударству и геолошким истраживањима (Службени гласник РС, бр. 101/2015, 95/2018 - други закон, и 40/2021)
Закон о хемикалијама (Службени гласник РС, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15)
Закон о безбедности саобраћаја на путевима (Службени гласник РС, бр. 41/2009, 53/2010, 101/2011, 32/2013 - одлука Уставног суда, 55/2014, 96/2015 - други закон, 9/2016 - одлука Уставног суда, 24/2018, 101/2018, 81/41/ 87/2018, 23/2019, 128/2020 - други закон, 76/2023 и 19/2025)
Закон о обавезним доприносима за социјално осигурање (Службени гласник РС, бр. 84/2004, 61/2005, 62/2006, 5/2009, 52/2011, 101/2011, 7/2012, 8/2013, 47/2013, 108/2013, 6/2014, 57/2014, 68/2014, 5/2015, 5/2016, 7/2017, 113/2017, 7/2018, 95/2018, 4/2019, 86/2019, 5/2020, 153/2020, 6/2021, 44/2021, 118/2021, 10/2022, 138/2022, 6/2023, 92/2023, 6/2024, 94/2024 и 8/2025)
Директиве
Директива о стратешкој процени утицаја на животну средину (Директива 2001/42/ЕС)
Директива о процени утицаја на животну средину (Директива 2014/52/EU)
Оквирна директива о водама (Директива 2000/60/ЕС)
Оквирна директива о отпаду (Директива 2008/98/ЕС)
Анекс II и IV Директиве о стаништима ЕУ (за следе мишеве, водоземце, рибе, водене макроинвертебрате)
Анекс IV Директиве о стаништима ЕУ (за гмизавце)
Директива о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијем ваздуху за Европу (Директива 2008/50/ЕС)
Директива о минималним захтевима за безбедност и здравље на радном месту (Директива 1989/654/ЕЕС)
Директива о имплементацији минималних захтева за безбедност и здравље на привременим и мобилним радним местима (Директива 1992/57/ЕЕС)
Директива о процени и управљању буком у животној средини (Директива 2002/49/ЕС)
Очување природних станишта и дивље флоре и фауне (Директива о стаништима 92/43/ЕЕС)
Оквирна директива о безбедности и здрављу на раду (Директива 89/391/ЕЕС)
Директива о једнаком третману мушкараца и жена у шемама социјалног осигурања (Директива 2006/54/ЕС)
Директива против дискриминације на основу расе и етничког порекла (Директива 2000/43/ЕС)
Директива против дискриминације на раду на основу религије или уверења, инвалидитета, старости или сексуалне оријентације (Директива 2000/78/ЕС)
Директива о процени ризика на раду (Директива 83/391/ЕЕС)
Директива о једнаком третману мушкараца и жена у приступу и снабдевању добрима и услугама (Директива 2004/113/ЕС)
Предлог директиве Европског парламента о корпоративној одрживости и изменама директиве (ЕУ) 2019/1937
Директива о управљању безбедношћу на путевима (ЕС 2019/1936, измена ЕС 2008/96)
Директива о очувању дивљих птица (Директива 2009/147/ЕС)

Директива о поплавама (Директива 2007/60/EC)
Директива о одговорности за животну средину (Директива 2004/35/EC)
Директива о стратешкој процени утицаја на животну средину (Директива 2001/42/EC)
Интернационални стандарди и смернице
ЕБРД политика заштите животне средине и друштва 2019
Смернице Међународне комисије за велике бране (ICOLD)
Стандарди заштите животне средине и друштва (Светска банка, 2018)
Стандарди перформанси Међународне финансијске корпорације (IFC) (2012)
IFC стандарди перформанси о одрживости животне средине и друштва (2012)
EPs (EP4) (2020)
IFC опште смернице за животну средину, здравље и безбедност (2007)
Еспо конвенција
Конвенција о очувању европске дивље природе и природних станишта (Бернска конвенција, 1979)
IUCN глобална листа угрожених врста на глобалном нивоу (2019)
IUCN црвена листа угрожених врста у Европи (2019)
Оперативни приручник Светске банке, BP4.37 – Безбедност брана
Међународна комисија за велике бране (ICOLD), Управљање безбедношћу брана, 2017
Комисија за безбедност брана Сједињених Америчких Држава (US FDSC): FEMA 64 водич за припрему ЕПП-ова за бране, 2013
Глобална анализа регулаторних оквира за безбедност брана и заједница низводно, Светска банка, 2020
Смернице Канадске асоцијације за бране за јавну безбедност око брана, 2011
IFC приручник за добру праксу „Еколошки токови за хидроелектране: Смернице за приватни сектор на тржиштима у развоју“ (2018)
Смернице Канадске асоцијације за бране за јавну безбедност око брана (2011)
ЕБРД технички водич за зелену економију (2022)
Методологија усклађивања са Париским споразумом ЕБРД
Смернице за процену климатских ризика од EUFIWACC, JASPERS и смернице најбоље праксе које води индустрија, укључујући Међународну асоцијацију за хидроенергију
Остала релевантна регулација
Уредба о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину и листе пројеката за које може бити потребна процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08);
Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у водама и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седиментима и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 50/12);
Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних опасних материја које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 24/14);
Уредба о класификацији вода ("Службени гласник СФРЈ", бр. 5/68);
Уредба о класификацији водотокова ("Службени гласник СФРЈ", бр. 5/68);
Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за процену индикатора буке, узнемиравању и штетним ефектима буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 75/10);
Уредба о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту ("Службени гласник РС", бр. 30/18 и 64/19);
Уредба о систематском праћењу стања и квалитета земљишта ("Службени гласник РС", бр. 73/19);
Уредба о условима и захтевима за праћење квалитета ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 11/10, 75/10 и 63/13);

Уредба о производима који постају посебни токови отпада након употребе, обрасцу за дневно евидентирање количине и врсте произведених и увезених производа и годишњем извештају, начину и роковима за подношење годишњих извештаја, обавезама плаћања, критеријумима за обрачун, износу и начину обрачуна и плаћања накнада ("Службени гласник РС", бр. 54/10, 86/11, 15/12, 41/13, 3/14, 81/2014, 31/2015, 44/2016, 43/2017, 45/2018, 67/2018 и 95/2018);
Уредба о класификацији објеката, активности и земљишта у категорије ризика од пожара ("Службени гласник РС", бр. 76/10);
Уредба о контроли коришћења и трговине дивљом флором и фауном ("Службени гласник РС", бр. 31/05, 45/05, 22/07, 38/08, 9/10, 69/11 и 95/18 закон);
Уредба о еколошкој мрежи ("Службени гласник РС", бр. 102/10);
Уредба о режимима заштите ("Службени гласник РС", бр. 31/12);
Уредба о утврђивању локација за метеоролошке и хидролошке станице државних мрежа и заштитним зонама око тих станица, као и врстама ограничења која се могу наметнути у заштитним зонама ("Службени гласник РС", бр. 34/13);
Уредба (ЕУ) 2020/852 (Таксономија) о успостављању оквира за олакшавање одрживих инвестиција, укључујући датум ступања на снагу и њене имплементационе и делегиране акте;
Правилник о садржају студије о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 69/05);
Правилник о врсти и количини опасних материја на основу којих се припрема план за спречавање удеса ("Службени гласник РС", бр. 34/19);
Правилник о садржају политике спречавања удеса и садржају и методологији за израду извештаја о безбедности и плана за спречавање удеса ("Службени гласник РС", бр. 41/10);
Правилник о садржају информација о опасностима, мерама и поступцима у случају удеса ("Службени гласник РС", бр. 18/12);
Правилник о безбедности машина ("Службени гласник РС", бр. 58/16);
Правилник о техничким и другим захтевима за течна горива пореклом из нафте ("Службени гласник РС", бр. 111/15, 106/16, 60/17, 117/17, 120/17, 50/18, 101/18 и 93/19);
Правилник о техничким нормама за заштиту од пожара у индустријским објектима ("Службени гласник РС", бр. 1/18);
Правилник о техничким нормама за инсталације хидрантске мреже ("Службени гласник РС", бр. 3/18);
Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад са радном опремом ("Службени гласник РС", бр. 23/09, 123/12, 102/15 и 101/18);
Правилник о техничким нормама за нисконапонске електричне инсталације ("Службени гласник СФРЈ", бр. 53/88 и 54/88, и "Службени гласник СРЈ", бр. 28/95);
Правилник о техничким нормама за заштиту објеката од атмосферских пражњења ("Службени гласник СРЈ", бр. 11/96);
Правилник о начину и условима мерења и испитивања квалитета отпадних вода и садржају извештаја о мерењу ("Службени гласник РС", бр. 33/16);
Правилник о референтним условима за врсте површинских вода ("Службени гласник РС", бр. 67/11);
Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Службени гласник РС", бр. 74/11);
Правилник о опасним материјама у водама ("Службени гласник СФРЈ", бр. 31/82);
Правилник о опасним материјама које се не смеју испустити у воде ("Службени гласник СФРЈ", бр. 3/66 и 7/66);
Правилник о хигијенској исправности воде за пиће ("Службени гласник СРЈ", бр. 42/98 и 44/99, и "Службени гласник РС", бр. 28/19);
Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама за њихово испитивање ("Службени гласник РС", бр. 23/94);
Правилник о методама мерења буке, садржају и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", бр. 72/10);
Правилник о граничним вредностима изложености нејонизујућем зрачењу ("Службени гласник РС", бр. 104/09);
Правилник о листи електричних и електронских производа, мерама за забрану и ограничења употребе електричне и електронске опреме која садржи опасне материје и начину и поступку управљања отпадом од електричних и електронских производа ("Службени гласник РС", бр. 99/10);
Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", бр. 56/10 и 93/19);
Правилник о складиштењу, паковању и обележавању опасног отпада ("Службени гласник РС", бр. 92/10);

Правилник о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање ("Службени гласник РС", бр. 114/13);
Правилник о обрасцу документа о кретању опасног отпада, обрасцу за претходно обавештавање, начину његовог подношења и упутству за њихово попуњавање ("Службени гласник РС", бр. 17/17);
Правилник о обрасцу за дневно евидентирање и годишње извештаје о отпаду са упутствима за њихово попуњавање ("Службени гласник РС", бр. 7/20);
Правилник о обрасцу за захтев за дозволу за третман, складиштење, поновну употребу и одлагање отпада ("Службени гласник РС", бр. 38/18);
Правилник о условима и методама за сакупљање, транспорт, складиштење и третман отпада који се користи као секундарна сировина или за енергетско опоравак ("Службени гласник РС", бр. 98/10);
Правилник о условима, методама и поступцима за управљање отпадним уљима ("Службени гласник РС", бр. 71/10);
Правилник о критеријумима за идентификацију типова станишта, типова станишта, осетљивих, угрожених, ретких и приоритетних станишта за заштиту и мерама за њихово очување ("Службени гласник РС", бр. 35/10);
Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16);
Правилник о листама штетних организама и листама биљака, биљних производа и прописаних објеката ("Службени гласник РС", бр. 7/10, 22/12 и 57/15);
Правилник о критеријумима за процену и поступку категоризације заштићених подручја ("Службени гласник РС", бр. 97/15);
Правилник о примени метода хидролошких мерења и осматрања ("Службени гласник РС", бр. 20/13);
Правилник о условима за успостављање допунских мрежа метеоролошких и хидролошких станица ("Службени гласник РС", бр. 30/14);
Стратегија биодиверзитета Републике Србије за период 2011-2018 ("Службени гласник РС", бр. 13/11);
Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019 ("Службени гласник РС", бр. 29/10);
План детаљне регулације за "Брану Памбуковица на реци Уб" ("Службени гласник општине Уб", бр. 30/16);
План детаљне регулације за брану и вишенаменску акумулацију "Памбуковица" на реци Уб на територији града Ваљева за подручје К.О. Гола Глава ("Службени гласник града Ваљева", бр. 4/17);
Просторни план општине Уб ("Службени гласник општине Уб", бр. 13/12);
План генералне регулације "Уб 2025" ("Службени гласник општине Уб", бр. 16/12, 15/14 и 5/17);
Уредба о утврђивању листе пројеката који подлежу процени утицаја и листе пројеката за које може бити потребна процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08);
Уредба о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник Републике Србије", бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016, 98/2016);
Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздуху из стационарних извора загађења, изузев постројења за сагоревање ("Службени гласник РС", бр. 111/15 и 83/21);
Правилник о категоријама отпада, испитивању и класификацији ("Службени гласник РС", бр. 56/10 и 93/10);
Уредба о техничким и другим захтевима за цемент ("Службени гласник РС", бр. 55/06);
Уредба о безбедности и здрављу на раду на привременим или мобилним градилиштима;
План управљања сливом реке Дунав;
План управљања сливом реке Саве;
Оквирни план управљања седиментима реке Саве.